

vi forelagt her og kunne gennemgaa, kritiserer og undersøge det meget nøje. Og hvad skulde der være i Vejen for, at Rigsdagen skulde kunne gøre det samme med Hensyn til Statsbanken? Jeg synes, at Rigsdagen staar her overfor en Statsbank paa samme Maade som overfor enhver anden Statsinstitution.

Saa henviser det ærede Medlem til de urolige Tider, der kunne komme, og derfor skulde man lade Banken være privat og ikke gøre den til en Statsbank. Nu ved jeg ikke, om man just folkeretlig set kan gaa frem paa den Maade, som det ærede Medlem befrygtede skulde ske, overfor en Statsbank. Naar det, som jeg har udtalt, er slaaet fast, at Statens Finanser ere et og Bankens Finanser noget andet, tror jeg ikke, den Fare er til Stede, i alt Fald ikke i den Udstrækning, som det ærede Medlem mente. Men skulle vi i det hele taget regne med disse urolige Tider som det eneste Moment, skulle vi da ikke ogsaa regne med den store Indflydelse, som en saadan Seddelbank har paa hele vort Erhvervsliv? Der have vi jo de skiftende Konjunkturer, og det er jo netop Hensynet til dem, det særlig kommer an paa, og der er det jo saadan, at private let i deres egen Interesse kunne komme til at foretage Skridt, der ere til Skade for den store Kreds af Befolkningen. Det er man ikke saa let udsat for, naar man har en Statsbank, hvor det er Befolkningens Repræsentation paa Rigsdagen, som har Haand i Hanke med disse Sager og er i Stand til at gøre andre Hensyn gældende end de private Kapitalister.

Det Forslag, som her foreligger for os, og som skal afløse den nuværende Tilstand, vil, hvis det bliver til Lov, bevirke, at Nationalbanken bliver langt mere privatkapitalistisk end i dette Øjeblik. For Øjeblikket er det dog saaledes, at Bankens Ledelse er uafhængig af Aktionærerne i Banken. Bankens Ledelse, Repræsentantskabet, supplerer sig selv, og Aktionærerne have ikke noget at gøre med at vælge, hvem der skal staa i Spidsen for Ledelsen. Bankens Ledelse er i Øjeblikket i nogen Grad uafhængig af Aktionærerne og deres specielle Interesser. Men saaledes som Forholdene nu tænkes ordnede, skulle Aktionærerne vælge Bankens Repræsentantskab, og Bankens Repræsentantskab skal atter vælge Direktionen med den Begrænsning, som staar i Lovforslaget, at Regeringen indsætter 2 af de 5 Direktører. Men det er altsaa en Ordning, som giver private Kapitalister langt mere Indflydelse

med Hensyn til disse vigtige Forhold, end som Forholdet er for Øjeblikket, og det, tror jeg, er ret farligt, da Konjunktursvingningerne jo kunne udnyttes i kapitalistisk Interesse og mod den store Befolknings Interesse. Det synes jeg ikke behøver at begrundes saa meget. Naar det nu er saaledes med Hensyn til Penge og Penges Værdi, at naar der er rigelig Tilgang med Metalpenge, falde Priserne derpaa, det vil sige, Varepriserne stige, men er der ringe Tilgang eller Stilstand i Tilgangen af ædle Metaller, bliver Følgen, at disse ædle Metaller stige, og det vil sige et almindeligt Prisfald over hele Linien, der kan komme til at gaa ud over hele Befolkningen, saa er det under saadanne Forhold Papirpengene, der skulle være regulerende. Men er det da ikke langt bedre, at det er Staten, den store Befolknings Repræsentant, der foretager denne regulerende Bevægelse, end private Kapitalister, hvis Interesse man aldrig kan kende, og som kunde gaa i en Retning, som er imod den store Befolknings Interesse. Man har haft Øje for dette i Udvalget. Der foreligger adskillige Indskrænkninger med Hensyn til den Maade, hvorpaa disse Interesser kunne gøres gældende; Frygten har i Udvalget været til Stede for, at noget saadant kunde ske. Men jeg tager til Indtægt for mit Standpunkt det, at selve Udvalgets Flertal, som støtter det foreliggende Forslag, har haft Øje for, at der er Farer til Stede der, som man maa være vagtsom overfor. Men naar man har Øje for det, synes jeg ligesaa godt, man kan gøre Skridtet fuldt ud og sige: De private Kapitalister have slet ikke noget med den Sag at gøre, men alene Staten og dens Repræsentation. Hvis Ledelsen af Banken, enten paa den Maade at den misbruges til privatkapitalistiske Interesser, eller ved at den foregaar letsindigt, kan medføre Farer, saa at de Ulemper, som det ærede Medlem for Bogense omtalte, kunde komme til Stede, da er det, saaledes som Staten har udviklet sig med Hensyn til den Repræsentation, vi nu have, og alle de forskellige Institutioner, som Staten nu har oprettet, netop fra Statens Side, at man er i Stand til at foretage en saadan Regulering af Forholdene, som har Befolkningens Interesser for Øje og aldeles ikke har noget med den private Kapitalisme at gøre.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorledes man staar i andre Stater i saa Henseende, nævnedes den ærede Ordfører forskellige Eksempler, som formentlig skulde